

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 67/2022, referent a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

Antecedents

1. En data 18/02/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per trasllat de la Agencia Española de Protección de Datos, un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra el Servei d'Orientació Jurídica (en endavant, SOJ) a Barcelona, amb motiu d'un presumpte incompliment del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (en endavant, RGPD).

La persona denunciant exposava que es podria haver produït una cessió de les seves dades des del SOJ al despatx d'advocats (...), ja que, una hora després d'acudir a una consulta en el dit servei, va rebre una trucada del despatx mencionat en què li oferiren una consulta gratuïta, la qual es tractava d'una *"emboscada para sacarme dinero asustándome con consecuencias legales irreales a raíz de una denuncia que tenía"*, i manifestava que, de poder-se provar, s'hauria comès una infracció tant per part del SOJ com per part del despatx (...).

En relació amb aquesta denúncia, la Agencia Española de Protección de Datos considerava, el 18/02/2022, que no s'apreciaven indicis racionals de l'existència d'una infracció en el seu àmbit competencial i inadmetia la reclamació, alhora que remetia la dita denúncia a aquesta Autoritat, pel que fa als tractaments efectuats d'acord amb la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 67/2022), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. A la vista del que s'exposa anteriorment, en data 02/03/2022 es va requerir la persona reclamant perquè aportés informació addicional sobre la data en què va ser atès al SOJ i el nom de la persona que hauria contactat telefònicament per oferir-li els serveis jurídics del despatx d'advocats (...). En resposta a aquest requeriment, la persona reclamant va comunicar que no va trobar el correu electrònic de confirmació de la cita prèvia amb el SOJ, però que, "de memòria", diria que va ser el dia 29/06/2021, a les 10 hores, a la taula 1. Afegia que, una hora més tard, aproximadament, va rebre tres trucades del mencionat despatx. Per tal d'acreditar els fets, la persona denunciant va aportar impressions de pantalla d'un telèfon mòbil, amb les trucades rebudes el dia 29/06/2021, d'un correu electrònic enviat pel despatx d'advocats (...), en el qual li recordaven la data i lloc de la cita, i d'un missatge de WhatsApp, en el qual li feien un recordatori de la propera visita.

4. En aquesta fase d'informació, en data 25/08/2022, es va requerir el Departament de Justícia perquè informés sobre:

— Si des del SOJ es van comunicar les dades de la persona denunciant (nom, cognoms, telèfon i adreça de correu electrònic) al despatx (...) i/o a d'altres persones o entitats i, en cas afirmatiu, indiqués la base jurídica que empararia aquesta comunicació i les circumstàncies en què es va dur a terme.

— Quines persones empleades del Departament de Justícia tenen accés al registre de persones ateses pel SOJ, i concretament a les dades de nom, cognoms, telèfon i adreça de correu electrònic.

— Si l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de de Barcelona (en endavant, ICAB) té accés a aquesta mateixa informació (nom, cognoms, telèfon i adreça electrònica de les persones que han estat ateses pel SOJ) i, en cas afirmatiu, que indiqués la base jurídica que empararia aquest accés, així com còpia de l'instrument jurídic que s'hauria formalitzat, si fos el cas.

— Si els/les professionals de l'advocacia que atenen directament les persones usuàries del SOJ tenen accés a les seves dades.

A més, es va requerir el Departament de Justícia perquè identifiqués el professional del SOJ que havia atès la persona denunciant i, en cas de disposar d'un registre d'accessos al Fitxer de persones ateses pel SOJ, perquè aportés una còpia d'aquest registre en el qual constin les persones que van accedir a les dades de la persona aquí denunciant (nom cognoms, adreça electrònica i telèfon), des de la data en què les seves dades es van introduir al fitxer (presumiblement, el dia en què va demanar cita al SOJ) fins el 29/06/2021 inclòs, indicant la justificació de cadascun dels accessos.

5. En data 13/09/2022, el Departament de Justícia va respondre el requeriment esmentat mitjançant un escrit en què, resumidament, exposava el següent:

— El SOJ, prestat a través de l'ICAB, rep una subvenció del Departament de Justícia, d'acord amb el Conveni vigent entre ambdós i segons el qual, l'ICAB ha de garantir la protecció de dades de les persones usuàries.

— Que el Departament de Justícia no té accés al registre de persones ateses pel SOJ i, per tant, no van comunicar les dades del denunciant a ningú.

— Que l'ICAB tindria accés a les dades de les persones usuàries ateses pel SOJ, ja que el servei es presta des del mateix Col·legi, en virtut del mencionat Conveni.

6. En data 21/09/2022, també en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, es va requerir l'ICAB perquè informés del següent:

— Si des del SOJ es van comunicar les dades de la persona denunciant (nom, cognoms, telèfon i adreça de correu electrònic) al despatx (...) i/o a d'altres persones o entitats, així com, en cas afirmatiu, quina base jurídica empararia la comunicació i les circumstàncies en què s'hauria dut a terme.

— En cas de contestar negativament a la pregunta precedent, quines persones empleades de l'ICAB tenen accés a les dades de les persones ateses pel SOJ, i concretament a les dades de nom, cognoms, telèfon i adreça de correu electrònic.

— Si els professionals de l'advocacia que atenen directament a les persones usuàries del SOJ tenen accés a les seves dades.

Així mateix, es va requerir l'ICAB perquè identifiqués l'advocat/ada que va atendre la persona aquí denunciant al SOJ i perquè aportés una còpia del registre d'accessos al Fitxer de persones ateses pel SOJ en el qual constin les persones que van accedir a les dades de la persona aquí denunciant, des de la data en què les seves dades es van introduir al fitxer fins el 29/06/2021 inclòs, indicant la justificació de cadascun dels accessos.

7. En data 04/10/2022, l'ICAB va respondre el requeriment esmentat mitjançant un escrit en què, resumidament, exposava el següent:

- Que l'accés a les dades de la persona denunciant per part de l'ICAB es va produir mitjançant un telefonema dels Mossos d'Esquadra amb la finalitat que es procedís a designar-li un/a advocat/ada d'ofici.
- Que les dades de l'interessat no es van comunicar a ningú.
- Que no es va atendre el denunciant en les dates que s'indica.

Així mateix, l'ICAB va aportar la informació requerida següent: un llistat de les persones empleades a l'ICAB que tenen accés a les dades de les persones usuàries del SOJ i una relació dels accessos a les dades de la persona denunciant entre el dia de la creació del registre, el 23/06/2021, i el dia 29/06/2021. D'aquesta informació facilitada en resulta que es van produir tres accessos el dia 23/06/2021, efectuats per crear el telefonema, per fer el repartiment i per donar resposta a la comissaria dels Mossos d'Esquadra, sense que consti cap altre accés posterior a dites dades.

8. Finalment, en data 21/10/2022 i encara en el marc d'aquesta fase d'informació prèvia, aquesta Autoritat va demanar al despatx (...) que identifiqués qui els va proporcionar les dades de la persona denunciant i informés si tenia algun tipus de vinculació amb l'ICAB o amb algun altre organisme, administració o entitat, així com si els va proporcionar alguna altra informació vinculada amb la persona denunciant i la data concreta en què els l'hauria facilitat.

9. En data 03/11/2022, el despatx d'advocats (...) va respondre la sol·licitud esmentada mitjançant un escrit en què, resumidament, exposava el següent:

- Que el seu servei d'atenció al client només es posa en contacte amb les persones que prèviament han deixat el seu número de mòbil al seu web, mitjançant un formulari.
- Que no tenen cap vinculació amb l'ICAB, més enllà de la col·legiació per poder exercir i comunicacions puntuals amb el Col·legi per qüestions que no tenen a veure amb les dades dels seus clients.
- Que l'ICAB mai els ha facilitat dades de cap persona.
- Que les dades sobre la persona denunciant els les va facilitar ella mateixa introduint el seu número de telèfon al formulari del web del despatx, a fi de concertar una primera visita.
- Que, en el primer contacte per telèfon amb els clients, se'ls demana el nom i cognoms i una adreça de correu electrònic, i que posteriorment els envien un correu electrònic i un missatge de WhatsApp per recordar-los la visita.

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. A partir del relat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu.

La persona denunciant es queixava que el personal del SOJ, al qual va accedir com a usuari, havia cedit dades relatives a la seva persona al despatx d'advocats (...), ja que, una

hora després d'acudir a una cita prèvia en el dit servei, va rebre una trucada del despatx mencionat en què li oferiren una consulta gratuïta.

Després de comprovar que el SOJ és un servei prestat per l'ICAB, aquesta entitat, en la seva resposta al requeriment efectuat durant la fase d'informació, nega haver comunicat les dades de la persona denunciant a tercers. A més, dita entitat ha manifestat que els únics tres accessos que es van produir a les dades de l'usuari del SOJ estaven justificats i es van fer el 23/06/2021, diversos dies abans que es produís la trucada des del despatx d'advocats (...).

Davant les manifestacions de l'ICAB, aquesta Autoritat es va adreçar al despatx d'advocats (...) als efectes d'obtenir més informació sobre com havien obtingut les dades de la persona denunciant per tal de posar-se en contacte amb ella i oferir-li els seus serveis. En resposta, el mencionat despatx va manifestar que les dades de la persona denunciant els les va facilitar ella mateixa quan va introduir el seu número de telèfon al formulari del web del despatx, a fi de concertar una primera visita i que, després, en un primer contacte, es demana a les persones que els han proporcionat el telèfon el nom i cognoms, a més d'una adreça de correu electrònic.

Doncs bé, a banda de les manifestacions de la persona denunciant, no es disposa de cap altre element que corrobore que l'ICAB, ni tampoc el seu personal, hagi cedit les seves dades al despatx d'advocats (...).

Per tant, en no poder establir l'autoria de la cessió de les dades de la persona denunciant, ni tampoc descartar que el seu origen provingui d'altres fonts alienes a l'entitat denunciada, no s'ha pogut acreditar que des de l'ICAB s'hagi dut a terme una comunicació de dades il·lícita.

En efecte, la Sentència de l'Audiència Nacional de data 18/03/2009, ratificada pel Tribunal Suprem en sentència de data 16/05/2012, que confirmava una resolució de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades en virtut de la qual es declarava l'arxiu de les actuacions d'informació prèvia perquè es considerava que no existia prova acreditativa de l'autoria dels fets denunciats que permetés la imputació dels mateixos: *“La resolución recurrida reconoce que la conducta denunciada podría haber dado lugar a una infracción del deber de secreto en aplicación de lo previsto por el artículo 10 de la Ley Orgánica 15/99 y que podría dar lugar a la imposición de una sanción por realizarse un tratamiento de datos in consentido (...). No obstante, el argumento único en el que se basa el archivo es que no se ha llegado a acreditar quien pudiera ser responsable de la infracción cometida. La presunción de inocencia se convierte así, en la base de la resolución de archivo y una nueva valoración de los hechos realizada por esta Sala obliga a confirmar dicho criterio pues dicha presunción (procedente del artículo 24 de la CE), resulta una figura esencial del derecho punitivo y, por ello, aplicable al ámbito sancionador administrativo (artículo 137 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común), implica la existencia de una mínima actividad probatoria de cargo, practicada con observancia de todas las garantías procesales, de la que pueda deducirse la culpabilidad del denunciado; a ello se une el derecho a la defensa en los términos de la normativa sancionadora vigente (art. 135 LRJA-PAC, en relación con los arts. 16 a 19 del RD 1.398/1993), por lo que no habiendo prueba suficiente, resulta que no es posible acordar la iniciación del procedimiento sancionador, siendo razonable el archivo acordado por la resolución recurrida.”*

En conseqüència, resulta aplicable aquí el principi de presumpció d'innocència en no disposar de cap element de prova que permeti acreditar la comunicació de dades denunciada i, per tant, la comissió d'una infracció per part de l'ICAB. En aquest sentit, l'article 53.2. b) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, reconeix el dret: "A la presumpció de no-existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostri el contrari".

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, escau acordar l'arxiu de les presents actuacions, de conformitat amb l'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, el qual disposa que no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i arxiu de les actuacions quan de les diligències i proves practicades no resulti acreditada la responsabilitat del presumpte infractor.

Per tant, resolc:

- 1.** Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 67/2022, relatives a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.
- 2.** Notificar aquesta resolució a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i a la persona denunciant.
- 3.** Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per defensar els seus interessos.

La directora,